

ODKUPIĆ (259) *vb pf*

o jasne.

inf odkupić (65). ◇ *fut 1 sg* odkupię (3). ◇ *2 sg* odkupisz (6). ◇ *3 sg* odkupi (11). ◇ *praet 1 sg m* odkupiłem, -m odkupił (6). ◇ *2 sg m* odkupiłeś, -ś odkupił (31). ◇ *3 sg m* odkupił (75). *f* odkupiła (1). ◇ *3 pl m pers* odkupili *BielKron* (3), odkupi(e)li (1) *ComCrac*. ◇ *imp 2 sg* odkup (10), odkupi *OpecŻyw* (2); -p (2), -(p) (8). ◇ *3 sg* niech odkupi (2). ◇ *con 1 sg m* bych odkupił (3) *OpecŻyw* (2), *RejZwierc*, odkupiłbym (1) *ZawJeft*. *f* bych odkupiła (2). ◇ *2 sg m* by odkupił (3). ◇ *3 sg m* by odkupił (21). *f* by odkupiła (2). ◇ *2 pl m pers* byście odkupili (1). ◇ *3 pl m pers* by odkupili (1). ◇ *con praet 3 sg m* by był odkupił (1). ◇ *3 pl m pers* by byli odkupili (1). ◇ *impers praet* odkupi(o)no (3). ◇ *con* by odkupi(o)no (1). ◇ *part praet act* odkupiwszy (4).

Sł stp notuje, Cn brak, Linde XVI (jeden z niżej notowanych przykładów) – XVIII w.

1. Zapłacić za otrzymanie czegoś lub za jakieś usługi; *redimere Vulg, Mącz, PolAnt, Cn* (37) :

Zwrot: »pieniądzmi odkupić« (1): *Publice redimere, Z* pośpolitego skárbu álbo pośpolitemi pieniądzmi odkupić. *Mącz* 329b.

a. *Nabyć* (23) :

α. *Rzecz będącą aktualnie w czyimś (często chwilowym) posiadaniu* (8) :

odkupić co od kogo (4): *iřch bil yachał do Cola aby Zydy był zwioldl, iřf bi byly przyachaly i řzukno oth nych othkupily. LibMal 1543/70; Gořpodarzs kazał yem krařcz y do řzyebye nořřycz y odkupił od nych wyelye rzeczy kradzionych LibMal 1553/174v, 1543/68; BielKron 405v.*

odkupić co u kogo (2): *W Kollegium wielkim skarb nálezyono [...]. Był na tych złotych nálezyony napis Márya krolowa Węgieřska [...] Przeto Krol Olbracht odkupił ie v nich BielKron 399v, 405v.*

odkupić co czym [= jaką sumą pieniędzy] (2): *[Król] Prořzowice od Iurká Lángá dzyewiącią tyřiac złotych czyrwonych odkupił. BielKron 405v, 405v.*

Przen: *Uzyskać coř przekupując kogoř [co u kogo]* (1) : *Iř pieniędzy wydał [cesarz] tu niemáło/ chcąc kroleřtvo odkupić v Pánow. MycPrz II C.*

αα. *Wyzuć kogoř z jego własności poprzez nieuczciwe kupno [komu]* (1) :

W połączeniu szeregowym (1): *ym uyączyey czo myluyeřz tego pylneyey od kozdego řtrzezeřz bycz abo nyeodkupyono nyeuprořřono nyeuydarto abo nyeukradzyono PatKaz III 134v.*

β. *Swoją dawną własność* (15) : *Ktoby przedał dom w Mieřcie/ moře go odkupić poki rok nie przeminie. A iefli w rok nie odkupi/ tedy on kupiec bęđzie trzymał Imienie/ y Potomkowie iego wiecznie. GroicPorz 14v; ZapKořcier 1581/17v.*

odkupić co (9): *LibLeg 11/46v; GroicPorz 14v; chcę to od ciebie řłyřzeć [...]/ iefli ie [imienie Noemi] odkupifz álbo nic/ ábowiem nie mářz blifřzych do niego náđ náiu. Ktory rzekł/ ia rolą odkupię. BielKron 53v. Cf odkupić co dla kogo; co czym; Zwroty.*

odkupić co dla kogo (1): *Albo ieflim miał cierpieć w tym domu inego Páná, co go był kupif? temuli náležeć Z domem pieniádze miály? [...] Dla niegom go odkupił: řwoiem dał pieniádze. CiekPotr 14.*

odkupić co czym [= jaką sumą] (3): *[Kłodoweus] pořřał koniá řwiętemu Marćinowi do Turoná ná ofiáreř/ á gdy go zář chciáł odkupić řtem złotych/ nie mořono go z mieyřcá ruřřyc BielKron 162. Cf »odkupić pieniádzmi«, »odkupić summą«.*

Ze zdaniem dopełnieniowym (2): A ieŕliby nie mógł mieć pieniędzy áby odkupił co záprzedał/ ten ktory kupił będzie trzymał aż do Miłościwego látá *Leop Lev 25/28, Lev 25/25*.

Zwroty: »odkupić [co] pieniędzmi« (1): wolałem włáwnemi Odkupić go [*sprzedany dom*] pieniędzmi, żebym fkarb zwierzony Oddał przyiaćielowi *CiekPotr 14*.

»odkupić przedanie« (1): Gdy zvbóżeie brát twoy/ y przeda oliáďłóść swoię/ á przyidzie okupiciel iey/ bliŕki iego/ tedy niech odkupi przedanie [*redimet venale*] brátá ŕwego. *BudBib Lev 25/25*.

»odkupić [co u kogo] summą [czego]« (1): Stoi thez w kronice Czeŕkiew/ iż po śmierći Lokietká Krolá Polacy odkupili Tytuł v Ianá Czeŕkiego krolá ná Polŕkie kroleŕstwo summą pięc ŕet grzywien *BielKron 326*.

αα. Wykupić z zastawu (2) :

Zwrot: »fant odkupić« (2): ktory fant wierzyćiel zá rękoiemŕstwem ma [...] przes dwie Niedzieli ku przedaniu okázowác: opowiaćiać ŕtronie káďdym rázem [...]/ ieŕliby fant fwoy odkupić chćiaćá. *GroicPorz dd2, r*.

b. Wykupić z niewoli, więzienia lub zasáďzonej kary; eximere *Mącz; reluere, repignerare Cn* [*w tym: kogo* (9), *co* (= o mieście) (3)] (12) : Sumá daná iefť ŕzeŕćia tyfiác ŕłuźebnym z Málborku y zá więźnie/ czerzy ŕtá/ ŕiedmđzyefiát y ŕzeŕć tyfiác złoty. (*marg*) Máryeburg odkupiono. (-) *BielKron 391v, 475; Mącz 476c; KlonKr E4v; KmitaSpit A3*.

odkupić od kogo (1): Item Malysch Mytkow sin na ten czas wzyeth [...] gdzie go mytko od Bygocze y od Taxarego odkvpył y dal za nyego pyecz poŕtawow lvnŕkych *LibLeg 11/99*.

odkupić czym [= *jaką summą*] (3): Po poráźce Thureckiew/ odkupiono Muŕtáfę dwiemáďzieŕty tyfiác czerwoných złothy *BielKron 246v, 352v*. Cf »summą odkupić«.

odkupić skąd (1): Inde non eximam te. Nye odkupięćie ztamąd. *Mącz 102d*.

Zwroty: »summą odkupić« (1): áź go [*króla Bolesława*] potym Polacy summą odkupili. *BielKron 324*.

»z więzienia, więźnie odkupić« = *captos redimire Mącz (1:1)*: Gdyby w náŕzych páńŕtwách był kto poyman/ tedyŕmy go winni z więzienia odkupić *UstPraw D3; Mącz 103a*.

c. Przekupić [kogo] (1) :

Zwrot: »złotem odkupić« (1): kto o nim [*Diogenesie*] czyta/ tám ŕie náŕŕucha w iákiey wadze v niego złotá álbo bogáćtwá były/ áby ŕie był miał dáć wwieŕć od przyŕtoynoŕći swoiey/ boby go był bárzo rad Alexánder wiele złothem odkupił/ áby był chćiać być przy nim *RejZwierc 38*.

2. Zadoŕćuczynić, wynagrodzić materialnie lub moralnie w celu uniknięćia jakiegoŕ zła; redimere *Mącz, PolAnt, Modrz, JanStat, Cn; deterrere Modrz (184)* :

odkupić kogo (5): Brát rodzonego nie odkupi brátá/ Kiedy iuź przyidą zámierzoné látá. Droga ná okup duŕza iefť człowiecza: Próźné ŕtáránié [...]/ Aby kto śmierći mógł ŕye vwárowác *KochPs 72*. Cf *odkupić kogo czym*.

odkupić co (21): Pacem redimere, Pokóy odkupić. *Mącz 103a*. Cf *odkupić co czym; co czym u kogo; Zwroty, W przen Zwroty*.

odkupić kogo czym (4): *KrowObr* 76; *SkarŻyw* 357; Moyzełz ácz częłto ná fwoy on lud [...] nárzekał: iednák gdy ie P. Bog zgubić chćiał: nie tyło zdrowim fwoim/ ále y zbáwienim fwoim záłtąpić ie y odkupić chćiał *SkarKazSej* 667b. *Cf W przeni* »gardłem odkupić«.

odkupić co czym (15): By tu ktorego z was grzechy ná kazániu powiedziáne być miály: czymbyście tę łromotę odkupili? *SkarKaz* 3b. *Cf odkupić co czym u kogo; Zwroty, W przeni* »odkupić gardło«, »krwią odkupić«.

odkupić co czym u kogo (1): niechćiał áni poyźrzćć ná oné známiénitć dáry/ którym [!] v niego Sámnitowie pokóy odkupić chćieli. *KochWr* 29.

Zwroty: »[czym] duszę odkupić« (1): Abo co da człowiek czymby odkupił dułżę fwoię? *GrzegŚm* 26.

»grzechy odkupić [czym]« (1): Dániel Krolowy Nábuchodonorowy mowyl/ áby grzechy odkupyl iáłmużną *BiałKaz* B3.

»[co] pieniądźmi, groszem, [jaką] summą odkupić« = *nummis a. pecunia redimere* *Modrz* (2:1:1): *LibLeg* 11/82v; Záprawdę pieniężny człowiek nieboi fię żadney winy/ ktorą pieniądźmi odkupić może. *ModrzBaz* 79v, 79; *OrzJan* 54.

»odkupić śmierć« (4): Złotho nie odkupi śmierci. *RejWiz* 104v *margin*, *Dd4v*; *ZowJeft* 42; *PudłDydo* B2.

»odkupić [co] śmiercią« (3): Kiedybym mógl odkupić śmiercią zgubę twoię/ Położyłbym prawdziwie zá cię dułżę moię. *ZawJeft* 41, 42; *PudłDydo* B2.

»żywot odkupić« (1): Ná ktorego gdyby dowiedzyono/ tedy ácz czći iego łzkodzić niemoże/ iednák káždy wedle łtanu fwego ma żywot fwoy odkupić. *UstPraw* E4v.

W przeni (6) :

Zwroty: »odkupić gardło [czym = jaką sumą pieniędzy]« = *uniknąć kary śmierci* (1): wízákże przekonány będąc kmieć/ á nie máiąc zkąd onéy łzkody zápláćić/ niech wždy odkupi gárdło dżieżiącią grzywien [*redimat saltem vitam decem marcis* *JanStat* 1114]/ iáko zá głowę kmiecią zwykło byđź plácono. *SarnStat* 670.

»[co] krwią, [kogo] gardłem odkupić« = *oddać życie za kogoś lub za coś [szyk zmienny]* (2:1): y to wiedzą, [...] ze iem kv vizwolieniv z częłkołczy y nievoliey zakonney moczą fwą pomogli, a fwobodę ich krwią fwą Riczerfką obliáli y odkvpieli *ComCrac* 11v; *BielKron* 399; Powiedziál: [...] iż to nic ieden zá drugiego gárdło dáć/ á bárzo bych go ia rad gárdłem fwym odkupił *RejZwierc* 93.

»palec odkupić« = *aluzja do tzw. gwaru, tj. symbolicznego gestu podniesienia palca przez powoda dla zapewnienia, że nie zmieni treści skargi* (2): Iesli Gwaru nie vmiesz/ páłcem wydác łłufźnie/ Muśifź/ páłec odkupić gđźie wźiąć tu wźiąć dułźnie. *BielSat* Ev [*idem*] *BielRozm* 33.

a. *O starotestamentowym nakazie składania ofiary Bogu za pierworodnego potomka płci męskiej u ludzi lub zwierząt [w tym: kogo, co (żywotne) (5)] (6)* : ktho chćiał dzyeciátko fwe odkupić á mieć ie przy łobie/ tedy to był obyczáy/ iż ci zacnieyłzy tedy dawáli wielkie ofiáry wedle łthanow fwoich *RejPos* 56; człowieká pierworodnego okupem okupifź/ á tákże pierworodne bydlę nieczyłte odkupifź. *BudBib Num* 18/15, *Ex* 34/20 [2 r.].

odkupić czym (2): A pierworodnego osłá/ odkupifź – drobcem *BudBib Ex* 34/20, *Num* 18/16.

Ze zdaniem dopełnieniowym (1): Co ma być odkupiono/ gdy mu będzie miefiąc (ieden) odkupifz fźacunkiem śrebra *BudBib Num* 18/16.

b. *Zbawić; o Chrystusie [w tym: kogo (115), co (16)] (153) :* Dziecię námileyfífé/ dzis cij dziękuiemy/ ijżes fie iuż narodził/ aby nás odkupił *OpecŻyw* 20, 24; *PatKaz II* 33; *TarDuch* D5, E3v; *WróbŻółt* T8v, ee3, ee7; *SeklKat* N3v, P2; *RejKup* x2v; bo [*Chrystus*] tam íście nie aby fładził ale żeby odkupił íeft posłán *MurzNT* 218v *marg*; *KrowObr* A4v, 88v, 106v, 137v, 193v, 210; *GrzegRóżn* C, Cv, H4v, I4, M4; *RejAp* 29v; *Zaden páłterz* iedno *Kriftus*/ nie mógł odkupić owieczek fwoich. *RejPos* 122 *marg*, 103; *RejZwierc* 250; *WujJud* 57v; *RejPosWstaw* 21v, [21³]v *marg*; *BudBib Ps* 135/24; *SkarŻyw* 2, 93, 112; *MWilkHist* I4; *CzechEp* 312; *ArtKanc* I7v, L12; *Ciebie miłósierny prófzę Zbáwićielu/ [...] Kiedyś mnie odkupił/ wfpomni co kofztuię. GrabowSet* H; *LatHar* 310, 559, 561, 653; *WujNT Luc* 24/21, *Tit* 2 *arg*; *JanNKGórn* G4v; *SiebRozmysł* I, L; *SkarKaz* 4b, 486a, 550b; *Pan ciebie chce odkupić/ á ty go przedáiefz KlonWor* 28.

odkupić od czego [= od kary za co] [w tym: od wszelkiej nieprawości (5)] (6): íż to iuż on íeft który miał odkupić tego nędznego człowieká/ od wiecznego gniewu onego á od vpadku íego. *RejAp* 1v; *RejPosWiecz*³ 98v; *Kryftus* dał fie íam zá nas/ áby nas odkupił od wízelkiey niepráwóści. *RejPosWstaw* [21³]v, [21³]v, 22 [2 r.].

odkupić z czego [= od kary za co] (1): Bowiem v pana miłofierdzie [...]. A on odkupi Izrael/ ze wízikich złósci íego. *TarDuch* E.

odkupić komu [w tym: sobie (5), Bogu (3)] (8): Abowiem ktoz iny íeft ktoby fie nami opiekac miał iedno ty iedyny pan náfz którys nas íobie odkupic raczył. *RejPs* 33, 106, 146; *RejKup* n3, r5v; *RejAp* 53; *CzechRozm* 200; *WujNT Apoc* 5/9.

odkupić przez kogo (1): *Kryftufá Syná* fwego zefláł/ y nas przezeń odkupił *KrowObr* 119.

odkupić przez co (13): Íż Ierolimfkie kroleftwo [*Chrystus*] Miał odkupić przez íwe męftwo. *MWilkHist* K. Cf »przez krew swoją odkupić«, »przez krzyż odkupić«, »przez ofiarę odkupić«, »przez swą śmierć odkupić«, »przez umęczenie odkupić«.

odkupić czym (1): Prozno by było czyrpyało Ono fwiety [!] bofkie czyało. Ktorem nas íobie odkupył *RejKup* n3.

W połączeniu szeregowym (1): zífci nám/ zpuści nam/ ále kogofz? twe^{go} fyná który nas íam odkupił/ nádał/ j zbáwił *SkarŻyw* 358.

Zwroty: »odkupić człowieka, rodzaj ludzki (a. człowieczy), lud, plemię ludzkie« [*szyk zmienny*] (10:4:3:2): *BierRaj* 18v; a totz téż íeft wolá mégo milégo oyttza/ ijżbych tak odkupił człowieká/ aby fie napelnilo o mnie wífytko prorotzkie pímo *OpecŻyw* [80]v, [80], [80]v, 100, 101, 139v; *PatKaz II* 30, 34 [2 r.], 45v [2 r.]; kto tobie íeft rowien [*Ps* 34/10]) (*koment*) gdis tak mocno y mądrze odkupił rodzaj ludzki. *WróbŻółt* L6v, C4, ff8v; *RejAp* 1v; *RejPos* 329v; *CzechEp* 202; *SkarKaz*)(2).

»na drzewie [= na krzyżu] odkupić« (1): [*Jakub*] pokłonił fie wierchowí láfki *Iozephowey*. to íeft/ temu który nas ná drzewie odkupić miał/ przyfzłemu *Mefyáfzowi*. *SkarŻyw* 349.

»odkupić duszę« [*szyk zmienny*] (3): *WróbŻółt* 70/23; *GDyżes* miły panie: raczył ku czczy fwoiey íobie przywłáífzyc odkupiwfíy dúfse náffe *RejPs* 74; *SiebRozmysł* L4.

»krwią (sw(oj)ą *itp.*), przez krew swoją odkupić; krew odkupić miała« = *redimere insanguine Vulg* [szyk *zmienny*] (37:4:1): *BierRaj* 18v, 21; *TarDuch* C6v, Ev; boć nie odpędzi od łebie pan bog ludu łwego. Ale gi odkupi krwią łwoją. *WróbŻółt* ff8v, 70/23, kk5v; *RejKup* o6, S; *KrowObr* 141; *BielKron* 36; *GrzegRóżn* C2v; *RejAp* 53, 55; *HistRzym* [89]v; *RejPos* 7v, 129v, 163v, 187, 329v, 345v; *RejPosWiecz*³ 98; *CzechRozm* 200; *KarnNap* A2, F3v; *CzechEp* 79, 245, 318; *ArtKanc* M5v, T17v; *GrabowSet* C; *LatHar* 99, 207, 282; Godźieneś ieft Panie wźiąć księgi/ y otworzyć pieczęci ich/ iżeś był zăbit/ y odkupił nas Bogu przez krew twoję *WujNT Apoc* 5/9, s. 390; *SiebRozmysł* A2v, L4; *SkarKaz*)(2, 117b, 455a, 456b.

»przez krzyż odkupić« (2): A ktorés przez krzyż odkupił/ By zawłffe rządził ij zbawił. *OpecŻyw* [162]; *LatHar* 98.

»męką (sw(oj)ą *itp.*), przez umęczenie (*a.* mękę) odkupić« [szyk *zmienny*] (7:3): niedáy fie [Jezu] na takową okrutną mękę krzyżową/ ale odkupi ijnłsym obyczaiem plemię ludłkie niżli przez twé okrutné vmęczenie ij zabicie *OpecŻyw* [80], 100; *RejPs* 164v; *SeklKat* P4v; *RejKup* r2v, dd5; *RejPos* 235; *WujJud* 147v; *GrabowSet* L2v; *LatHar* 98.

»przez ofiarę Syna [Bożego] odkupić« (1): ábyś Panu Bogu [...] dziękował/ á zwłafztzá iż nas przes iedyną offiārę ná krzyżu vtzynioną krwawą Syná łwego miłego odkupić ratyżł. *KrowObr* 189v.

»odkupić od potępienia« (1): (Ktoryby odkupił [Ps 7/3]) (*koment*) rodzaj ludzki od pothępienia, iedno ty łam boze otcze, a to przez łmiercz mego człowieczenłtwa, mowi pan Chriftus. *WróbŻółt* C4.

»śmiercią sw(oj)ą (*a.* Pana Chrystusa), przez swą śmierć odkupić« [szyk *zmienny*] (8:3): botz on [Chrystus] wás przez łwą gorzką łmierz milołciwie odkupił/ ij od męki wieczné wybawił *OpecŻyw* 151, 65, 101, 185v; *WróbŻółt* C4; *RejPs* 164v; *SeklKat* D3v, P4v; *RejPos* 235; *WujNT* 773; *SkarKaz* 520b.

»(wszytek) świat odkupić« (12): *OpecŻyw* 26, 185v; *PatKaz II* 39, 76v; *PatKaz III* 89v, 106v; *KrowObr* 153v; wierźcie w Iezufa/ ktory świat odkupił/ á chrzćicie fię ná grzechow wálżych odpulzczenie. *SkarŻyw* 356, 284; *LatHar* 98; *SkarKaz* 117b, 520b.

»odkupić żywot [czyj]« (1): Czo nędzny człowiek winien był To on [Chrystus] włfytko łam wypelnił A vBoga oycza łwego Krwią odkupił ziwot jego *RejKup* S.

Szeregi: »usprawiedliwić i odkupić« (1): Ty łą naprzednieyłffe członki wiary krzełcianłkiey wierźć w boga oycia [!] [...] wierzyc w łyna iego/ ktory nas łwą męką y łmierczyą włprawiedliwił y odkupił *SeklKat* P4v.

»odkupić i wybawić (*a.* zbawić)« [szyk 1:1] (2): *PatKaz II* 22v; redime me et miŕerere mei. [...] odkup (y wybaw) mię á łmiłuy fie nademną. *WróbŻółt* 25/11.

»odkupić i wyzwolić« (1): dał znác/ iż to on báránek/ ktorego krew świat włzytek odkupić y wyzwolić z niewoli wieczney miáłá. *SkarKaz* 117b.

α. *O Matce Boskiej (złośliwie ze stanowiska innowierców)* (2) :

Zwrot: »świat odkupić« (2): kiedibj oná omywála grzechy náłze/ y oná świat odkupiła: tedyćby tym obyżaiem P. B. mułiał kłámcą zołtać *KrowObr* 155, 153v.

3. *Uratować, uchronić, wybawić kogoś od złego (o mocy Boga Ojca i Mesjasza w stosunku do Izraela); redimere Vulg, PolAnt [w tym: kogo (30)] (38) :* By kiedy nieuchwycił (moy przeładowcza) iako lew

dufze moiey/ Bo nie iest infzy ktoryby odkupił ani ktoryby vzdrowił. *WróbŻółt* 7/3, 76/2, kk5, 118/154; *LubPs* H2, M2v; Odkupił Pan fługę fwego Iakobá. *Leop Is* 48/20, *Zach* 10/8; Sćiągni rękę twą z wyfokości [*Jahwe*]/ á odkup mię/ wyrwi mię z wod wielkich/ y z ręki fynow obcych. *BibRadz Ps* 143/7, 2.*Esdr* 1/10; Y sftał fie im Pan zbáwicielem ich/ á w káždym záfmuceniu nie opuścił ich/ á Anioł od twarzy ie⁸⁰ zbáwił ie w miłości fwoiey/ á w zmiłowaniu fwym odkupił ie. *RejPos* 150; *GrzegŚm* 22, 49; *BudBib Ps* 118/154, *Zach* 10/8; *CzechRozm* 53v.

odkupić co (4): *WróbŻółt* 73/2 [2 r.]; Odkupi Pan zdrowie fług fwoich/ á wżyfcy kthorzy w nim wfáią/ nie będą poborzeni. *BibRadz Ps* 33/23. Cf »odkupić żywot«.

odkupić od czego (2): Onći [*Bóg*] dawa wybáwienie Krolom/ á on odkupił Dawidá fłuźebniká fwego od frogiego mieczá. *BibRadz Ps* 143/10; *BudBib* 2.*Reg* 4/9.

odkupić od kogo (1): *TarDuch* A5 cf *Wprzen* »odkupić duszę«.

odkupić z czego (5): Bo v Pána miłofierdzie y obffithe v niegoź odkupienie. A fam odkupi Iírael że wfłech złości iego *Leop Ps* 129/8. Cf *W przen Zwroty*.

Zwroty: »odkupić lud« = *redimere populum Vulg, PolAnt* [szyk zmienny] (6): *WróbŻółt* Z4, 76/16; *LubPs* gg3; odkupiłeś w rámieniu lud twoy/ fyny Iakobowe y Iozephowe. *Leop Ps* 76/16; Błogoftáwiony Pan Bog Izráelki/ co náwiedził y odkupił lud fwoy [*fecit redemptionem plebi suae*] *BibRadz Luc* 1/64[67]; *BudBib Ex* 15/13.

»mocą odkupić« [*szyk zmienny*] (2): *WróbŻółt* Z4; A oni fą słudzy twoi y lud twoy/ ktoreś odkupił mocą twą wielką [*redemisti in fortitudine tua magna*]/ y ręką twą mocną. *BudBib* 2.*Esdr* 1/10.

»odkupić żywot« (1): Rozpráwiłeś Pánie prze dufze moiey/ odkupiłeś żywot moy [*redemisti vitam meam*]. *BudBib Thren* 3/58.

Szeregi: »wspomoc a odkupić« (1): *Exurge domine adiuua nos: et redime nos propter nomen tuum. Powitań miły panie á wfpomoży nas á odkup nas dla imienia twego. WróbŻółt* 43/26.

»odkupić a zmiłować się« (1): Aleć ia chodzę w dofkonáłości moiey/ á dla tegoź odkup mię/ á zmiłuy fię nádemną [*redime me et miserere mei*]. *BibRadz Ps* 25/11.

W przen (8): Odkupiłeś gorę Sion na ktoreyes zlubił fobie miefzkać. *WróbŻółt* 73/2; Izali fkrociłá ię ręká moiá/ żeby nie odkupiłá? *BudBib Is* 50/2.

Zwroty: »odkupić z domu niewolej« = *redimere de domo servorum PolAnt* (2): Abowiem wywiodłem cię z ziemie Egipthkiey/ á odkupiłem cię z domu niewoley *BibRadz Mich* 6/4, *Deut* 13/5.

»odkupić duszę« (2): Odkupi w pokoju dufzę moię od tych ktorzy fie przybliżaią ku mnie *TarDuch* A5; żywie Iehowá/ ktory odkupił dufzę moię [*qui redemit animam meam*] od wfzelkiego fráfunku. *BudBib* 2.*Reg* 4/9.

»odkupić z rėku, z garści [czyjej]« = *redimere de manu Vulg, PolAnt* (1:1): Niechay to mowią ci ktorzy fą odkupieni od pana boga ktore odkupił z rėku nie przijaciela *WróbŻółt* 106/2; odkupię cię teź z garści okrutnikow. *BudBib Ier* 15/21.

Synonimy: **1.** nabyć; **2.** »dosyć uczynić«, nagrodzić; **b.** wybawić, wyzwolić, zbawić; **3.** uchronić, wybawić, wyzwolić.

Formacje współrdzenne cf KUPIĆ.

Cf **ODKUPIENIE, ODKUPIONY**

AL